**Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelmavuodet 2028-2029**

Kunnanhallitus 16.11.2026 § 214
192/02.02.00/2026

Valmistelija/lisätiedot

Kunnanjohtaja, hallintojohtaja, sivistysjohtaja, tekninen johtaja, elinvoimapäällikkö, controller

Vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2027-2028 taloussuunnitelman esittelevät kunnanjohtaja, hallintojohtaja, palvelualuejohtajat sekä elinvoimapäällikkö.

Kunnanhallitus aloittaa vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2028-2029 taloussuunnitelman käsittelyn 16.11.2026 kokonaistalouden analyysilla, palvelualueiden esityksillä. Teknisen palvelualueen esityksen yhteydessä käydään myös investoinnit 2027. Käsittelyä jatketaan 23.11.2026 kokouksessa, jolloin kunnan tytäryhtiöt tulevat esittelemään ta2027 sekä tavoitteet.

Talouden tavoitteita ja linjauksia on käsitelty kunnan johtoryhmässä ja lautakunnissa syksyn aikana, sekä valtuuston talousarvioseminaarissa. Talouden tavoitteet perustuvat kunnan strategiaan.

Lopullinen kunnanjohtajan talousarvioesitys 2027 ja taloussuunnitelma 2028-2029 annetaan kunnanhallituksen 23.11.2026 kokoukseen. Talousarvio on tarkoitus käsitellä ja hyväksyä kunnanvaltuustossa 30.11.2026.

**Valmistelutilanne**

Vuosikate talousarviossa on edelleen 101.175 euroa ylijäämäinen. Tulos sen sijaan painuu varausten ja poistoerojen muutosten jälkeen alijäämäiseksi ollen – 747.722 euroa. Suositusten mukaan terveen talouden tunnuslukujen mukaan vuosikate on riittävä silloin, kun se kattaa vähintään käyttöomaisuudesta aiheutuvien poistojen määrän. Edelleen hyvänä voidaan kuitenkin pitää sitä, että käyttötalous eli vuosikate pysyy ylijäämäisenä.

Alijäämäisyyteen vaikuttaa merkittävästi kertaerinä muun muassa Luottolan, Säästökulman sekä Joensuuntien purkamiset sekä Kunnantalon ja Kivikoulun kattojen pesu ja pinnoitukset, joiden kokonaiskäyttö-talousvaikutus on noin 550.000 euroa.

Tämän lisäksi merkittävänä tekijänä alijäämäisyyteen on valtionosuuden merkittävä alentuminen, joka on 600.259 euroa vuoden 2026 tasoon verrattuna eli valtionosuus pienenee kaikkiaan 24,75 %.

Käyttöomaisuuden poistojen määrän arvioidaan olevan -864 897 euroa, joten vuosikate ei riitä kattamaan poistoja.

Ruoveden kunnan arvioitu verotulokertymä on yhteensä 11.146.000 euroa koostuen seuraavista tekijöistä:

Kunnallisvero 7 122 000 €
Yhteisövero 1 837 000 €
Kiinteistövero 2 187 000 €
Vuonna 2026 veroja arvioitiin talousarviossa kertyvän 10.954.000 euroa.

Ruoveden kunta saa vuonna 2027 Kuntaliiton alustavien laskelmien mukaisesti peruspalvelujen valtionosuutta 2.133.750 euroa (2.638 M€ vuonna 2026). Veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvausta Ruovesi saa 676.227 euroa (617 977 euroa) ja kotikuntakorvauksen netto on -77.679 (-10.601 euroa). Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuutta arvioidaan saatavan vähennysten jälkeen yhteensä – 985.475 euroa (-831 821 euroa). Valtionosuudet ovat vuonna 2027 arvion mukaan yhteensä 1.824.502 euroa (2 424 761 €).

Investointeihin varattu bruttona 998.000 euroa, maa-alojen myynteihin on talousarviossa varattu 161.000 euroa, joten investointibudjetti vuodelle 2027 on 743.000 euroa nettona.

Vaikka olemme jo tehneet toiminnan ja talouden tarkastelua viime vuosien aikana, on edelleen tarpeen jatkaa. Vuoden 2027 ollessa tulokseltaan alijäämäinen ja suunnitelmavuosien 2028 ja 2029 tulosten arvioidaan olevan vain hieman ylijäämäisiä, on tarpeen aloittaa talouden sopeuttaminen huomioiden lisäksi tuleva kouluinvestointi sekä mahdollinen valtionosuusuudistus. Vuoden 2027 perusteella sopeutustarvetta on noin 250.000 euroa. Tähän kun vielä huomioidaan tuleva kouluinvestointi (arvio 8 M€), jonka käyttötalousvaikutuksen voidaan arvioida olevan poistojen kautta noin 200.000 euroa ja lainanhoitokuluina noin 540.000 euroa, on kokonaissopeutustarve noin 600.000 – 1.000.000 euroa. Tarkempi summa selviää eri muutosten tarkentuessa. Tarkoituksen mukaista on palvelualojen aloittaa heti vuodenvaihteessa tekemään ehdotuksia eri sopeutustoimenpiteistä ja toteuttaa niitä mahdollisuuksien mukaan jo vuonna 2027. Kokonaissopeutus tehdään kolmen vuoden aikana.

Liitteenä talousarviokirja 2027.

Talousarvion käsittelyn viitteellinen aikataulu 16.11.2026 ja 23.11.2026 on seuraava:

**Ma 16.11.2026**

14.00 Hallituksen kokouksen aloitus
14.10 Hallinto -> elinvoimapalvelut elinvoimapäällikkö Tanja Lahti
15.00 Vesihuoltolaitos -> yhdyskuntatekniikan päällikkö Kaisa Koro
15.20 Tekninen + investoinnit -> tekninen johtaja Waltteri Marteli
16.00 Tauko
16.15 Tekninen + investoinnit jatkuu
17.00 Sivistys -> sivistysjohtaja Aila Luikku
18.00 Tauko
18.20 Hallinto -> hallintojohtaja Ville Happonen
18.50 Kunnan talouden kokonaisuus
19.20 Hallituksen pykälien käsittely

**Ma 23.11.2026**

16.00 – Hallituksen kokouksen alku
16.05 – Ruovesi Areena Oy / Majala
16.25 – Ruoveden Asunnot Oy / Latva-Laturi
17.30 – Tauko
17.45 – Ruoveden Palvelukiinteistö Oy / Martelin
18.00 – Ruoveden Haapasaaren Kiinteistöt Oy / Härkönen
18.10 – TA2026 Käsittely, jonka jälkeen mahdolliset hallituksen muut pykälät

Esittelijä Kunnanjohtaja Toni Leppänen

Päätösehdotus

Kunnanhallitus aloittaa vuoden 2027 talousarvioesityksen sekä vuosien 2028 ja 2029 taloussuunnitelmaesityksen käsittelyn.

Käsittely

Anita Viljanmaa teki käsittelyn aikana esityksen lisättäväksi talousarviokirjaan, että "Kuntalain 110 § mukaan talousarvion ja taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen", ehdotus raukesi kannattamattomana.

**Läsnäolot**

- elinvoimapäällikkö Tanja Lahti klo 14.11-14.45
- yhdyskuntatekniikan päällikkö Kaisa Koro klo 14.47-15.30
- tekninen johtaja Waltteri Martelin klo 15.31-16.14
- sivistysjohtaja Aila Luikku klo 17.08-18.12

**Kokoustauko**

- klo 16.14-16.30 ja 18.13-18.21.

**Poissaolot**

- Paula Rinki poissa kokouksesta klo 14.55-15.03, 15.13-15.18 ja 16.56-16.58, 18.59-19.02, 19.04-19.06
- Markku Simula poissa kokouksesta klo 16.59-17.02

Esittelijä muutti käsittelyn aikana päätösehdotustaan siten, että kunnanhallitus päättää jättää talousarvioesityksen pöydälle ja jatkaa sen käsittelyä 23.11.2026.

Controller Noora Virtanen poistui klo 19.31.

Päätös

Hallitus päätti esittelijän muutetun päätösehdotuksen mukaisesti jättää talousarvioesityksen pöydälle ja jatkaa käsittelyä 23.11.2026.

Hallitus siirtyi käsittelemään § 213.

Jakelu